

11. Vzdělávání se na internetu

Internet, jako zdroj informací a komunikační nástroj, může sloužit také ke vzdělávání. Díky pandemii koronaviru, kvůli které byly zavřené školy, a také ve firmách probíhala školení převážně online, nabyla online výuka v posledních letech mnohem větší důležitosti, než tomu bylo v letech předpandemických.

V Česku se v roce 2023 účastnilo **online výuky** 17 % populace starší 16 let. Mezi online výuku byla započítána školní online výuka, pracovní online školení i online kurzy navštěvované pro soukromé účely. Většina online výuky (82 %) probíhala přes platformy pro videokonference. Kromě toho se do tohoto ukazatele zařazovaly např. kurzy přes webové stránky nebo přes online formuláře zasílané e-mailem. Asi není překvapující, že se online vzdělávání účastnily výrazně více mladší osoby než ty starší. Mezi nejmladší sledovanou věkovou skupinou, tedy lidmi ve věku 16 až 24 let, se kurzů online účastnilo 34 % osob, mezi osobami ve věku 25 až 34 let to bylo 28 % a mezi osobami ve věku 35 až 44 let 22 %.

Velké rozdíly byly zaznamenány mezi lidmi různého vzdělání, kdy lidé s nižším vzděláním se účastnili online výuky výrazně méně než lidé s vyšším vzděláním. Mezi lidmi se základním vzděláním se našla pouze 2 % takových. Mezi lidmi se středoškolským vzděláním bez maturity byla takových 4 %. Mezi osobami se středoškolským vzděláním s maturitou se jednalo o 22 % osob. A mezi vysokoškolsky vzdělanými to bylo plných 40 %.

Vedle absolvování výuky online lze na internetu nalézt také webové stránky a aplikace určené k jednorázovému nebo neorganizovanému vzdělávání. **Studium výukových materiálů umístěných na internetu** (např. poslech audio materiálů, sledování výukových videí, používání online výukového softwaru či aplikací) prováděli Češi stejně často jako absolvování ucelených online kurzů. Tento způsob vzdělávání tedy rovněž využilo 17 % osob starších 16 let.

Z různých skupin osob si nejvíce prohlíželi výukové stránky či aplikace studenti. V roce 2023 je navštívila polovina studentů starších 16 let, což bylo stejně jako v roce předešlém. Oproti roku 2021 však tento podíl v případě studentů klesl přibližně o 20 procentních bodů. To souviselo se zavřením škol v roce 2021, během kterého naopak vzdělávání online nabývalo značné důležitosti. Před pandemií v roce 2019 používalo online výukové materiály 41 % studentů, což bylo o 11 procentních bodů méně než v roce 2023.

Pokud se podíváme na používání výukových materiálů na internetu u osob ve věku 25 až 64 let podle dosaženého vzdělání, vidíme, že zde existují podobně velké rozdíly jako u účasti na online výuce. Mezi osobami se základním vzděláním používaly výukové materiály 4 % osob, mezi osobami se středoškolským vzděláním bez maturity 7 % osob, v případě středoškolsky vzdělaných s maturitou se jednalo o 17 % a mezi vysokoškolsky vzdělanými o 35 %.

V mezinárodním srovnání, které máme nejnovější za rok 2022, vycházejí Češi v používání výukových materiálů na internetu pod průměrem Evropské unie. Z obyvatel Česka ve věku 16–74 let použilo takový materiál 16 % osob, v EU to bylo průměrně 21 %. Nejvyšších hodnot dosahovalo Finsko, kde online výukový materiál využilo 45 % osob. Naopak nejnižších podílů dosahovaly Rumunsko (6 %) a Bulharsko (8 %).

Skupinou, která používá výukový materiál na internetu nejvíce, jsou osoby ve věku 16–24 let. Mezi Čechy v tomto věku použilo v roce 2022 výukový materiál 41 %, v EU celkem to bylo 44 %. A zatímco u osob celkem se podíl lidí využívajících online materiály mezi lety 2021 a 2022 nezměnil, u mladé generace je vidět výrazný meziroční pokles. V Česku poklesl podíl osob využívajících online materiály o 15 procentních bodů, v EU celkem to bylo o 6 procentních bodů.